

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.60 „ „ . . . 3.80 za pol leta . . . 5.00 „ „ . . . 7.20 za vsa leta . . . 10.00 „ „ . . . 16.00 Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za naslove z dohodnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega vsa določena vrstica. Poslana osmrtina in javno objavljena, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnistvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto pošiljane.

„V edinosti je moč!“

Z novim letom poslali smo naš list na ogled več osebam, katere so nam bile priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi, da večina prvih pristopi krogu naročnikov našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z narodnimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na ogled poslano številko takoj vrniti, da se bomo znali ravnati glede daljnjega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljejo na upravništvo saj četrletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na čelu lista.

Uredništvo.

Upravništvo.

Obramba slovenskih koalirancev.

Na zatožbe in očitanja poslanca dra. Ferjančiča, naperjene proti onim slovenskim poslancem, ki so ostali v koaliciji, odgovoril je v naslednji seji poslanske zbornice (dne 15. decembra m. l.) poslanec Klun in sicer tako rezko, kakor gotovo ni zasluzil poslanec Ferjančič. Tudi mi hočemo povedati svojo sodbo o tej praski med Klunom in Ferjančičem, toda lojalnost zahteva od nas, da priobčimo popred doslovno tudi Klunov govor ter da tako damo priliko našim č. čitateljem, da si tudi oni sami lahko ustvarijo svojo samostojno sodbo.

Klunov govor slóve:

Slavna zbornica! Jaz in moji ožji somišljeniki v začetku nismo mislili udeleževati se razprave o budgetnem provizoriju, ki prav za prav le malo koristi. Ali govor gospoda poslance dra. Ferjančiča me je pripravil poprijeti besedo, da z vso odločnostjo zavržem neosnovane napade svojega gospoda sorojaka, ako je po svojem večeršnjem govoru sploh še vreden tega priimka.

Jaz z g. dr. Ferjančičem ne maram polemizovati, ker po našem prepričanju nikakor ne more hasniti koristim slovenskega naroda, ako se njegovi zastopniki v parlamentu na radostni prizor njegovih sovražnikov med seboj napadajo in koljejo. (Prav res!) Zato je bilo že skozi desetletja glavno načelo naše politike, da morebitna osebna različnost med menenji slovenskih poslancev ne sme kaliti njihove skupnosti in vzajemnega delovanja. Mi smo se res tudi zmerom držali tega načela in še le dr. Ferjančiču je bilo pridržano prisvojati si dvomljivo zaslugo, da je napravil razpor med slovenskimi poslanci.

Dr. Ferjančič se sklicuje na neki načelni sklep, katerega hoče zdaj obračati proti nam. Mi smo ta sklep v istini storili, ali ne zaradi tega, da bi gosp. dr. Ferjančiča prosili

milostnega dovoljenja, ostati v konservativnem klubu, ampak da bi nam bil vodilo za naše politično delovanje. Ta sklep nas tudi zdaj še vodi, ali g. dr. Ferjančič bi moral kot jurist vedeti, da se ta sklep nikakor ne more tolmačiti v tem zmislu, kakor da bi bili zahtevali povoljno rešitev vseh naših narodnih teženj do gotovega, prav po mesečnih odločenega obroka, ne gospodamoja, mi smo zahtevali le poročstvo, da bo de vlada blagohotno rešila naše pritožbe.

Tu sem spada tudi silno važna Celjska zadeva, s katero se je obširno pečal g. dr. Ferjančič. Tega vprašanja se trdno držimo in se ga moramo držati, pa ne zaradi tega, kakor da bi pomenjalo razširjatev naše narodnosti, ampak z ozirom na kulturni razvoj našega naroda in na najsilnejše praktične razloge. Visoka zbornica bo imela definitivno rešiti to vprašanje, vlada pa je svoje že storila, ker je potrebni znesek postavila v državni proračun, in Slovenci nimamo nikakega vzroka soditi, da bi se hotela centralna vlada, ki je vendar proračun izročila zbornici z Najvišjim cesarskim dovoljenjem, ravno pri tem znesku na nevreden način šaliti z narodom slovenskim in njegovimi poslanci.

Naravnost povemo, da jaz in moji ožji somišljeniki svoječasni odgovor g. učnega ministra na dotično vprašanje v budgetnem odseku in sprejem potrebnega zneska v državni proračun tolmačimo v tem smislu, da se naš pristop k koaliciji nikakor ne more smatrati kot odpoved na naše tirjatve.

Dr. Ferjančič pa nam ne očita samo narodnega izdajalstva, ampak on je v najnovejšem času našel tudi nekaj verski čut v svojem srcu in nam in celemu konservativnemu klubu, v katerem smo z nemškimi konservativci združeni, očita tudi to, da smo zanemarili svoje verske dolžnosti. Tema napadoma nasproti usojam si tukaj očitno vprašati, ali smo zaradi tega, ker smo v koaliciji, kedaj le za piclo odstopili od svojih verskih in narodnih zahtev? Na pričo pokličem vso zbornico, ki nam gotovo ne odreče spričevanja, da tudi v koaliciji v zagovarjanju obojnih teh zadev, to je verskih in narodnih, nismo bili zamudni in leni. Če pa dr. Ferjančič ni imel prilike opazovati našega delovanja v obah od njega omenjenih vprašanjih, ker ga v kritičnem času ni bilo tukaj in se mu ni zdelo potrebno hiteti na bojišče, dasi ravno je bil kot glavni izstopnih poslancev, ki zastopajo prizadete dežele, v prvi vrsti dolžan krepko poseči v to reč, bi bili mislili, da bo de po svoji vrnitvi na Dunaj skesano trkal na svoje prsi in se nam zahvalil, ker smo prevzeli od njega zanemarjeno zastopstvo primorskih Slovencev, se pa nas tako nevihteško napadal.

(Konec prih.)

kratkem premišljevanji in izvleče izpod postelje hrastov sod v velikosti pol vedra. Pogledavši pri tem na deklico, ležečo pred njim, zapazi, da ga je ona mlo pogledala, potem pa zopet zanižala. Bila je vzbujena in slišala vsako besedo. Dekurio skloni se lahko k njej, ter jej zašepeta, da niso slišali drugi: „Nič se ne boj, dete moje!“ — in privali sod v sredo sobe. Vlahi ga gledajo zapačeno in radovedno. On pa vzame lesen bat in izbije sodu zgornje dno.

— Tukaj je cent smodnika — pravi jim. — Sedaj pazite. Prižgemo dolgo, suho trščico in jo vsadimo v smodnik sred sode. Na to se posedemo vsi po vrsti krog sode, in kedor najdalje ostane na svojem mestu, ta je gotovo najsrčnejši, kajti če se vname smodnik, zamore raznesti in dvigniti v zrak ne samo to hišo, temuč tudi vso vas! — Več Vlahov začne na to mrmrati nezadovoljno.

— Kdor se boji, ni treba, da ostane tukaj — odgovori jim Dekurio hladnokrvno.

Politiške vesti.

Deželni zbori. Predvečerašnjem so imeli razni deželni zbori svoje seje. Deželni zbor Moravski je soglasno naložil dež. odboru, da v bodočem zasedanju predloži primerne nasvete, kako praznovati cesarjev jubilej. — Z istim predmetom se je bavil tudi deželni zbor Koroški, kateremu je predložil deželni odbor, da se omenjenim povodom zasnuje zalog za hirajoče. — V deželnem zboru Kranjskem je predlagal dež. poslanec dr. Tavčar, da se prične razprava o preosnovi volilnega reda za državni zbor. Govornik je zahteval splošno in neposredno volilno pravico vsaj za kmečke občine, mesta in trge ter se je izjavil proti temu, da bi se delavci združili v jedno kurijo z nedelavci.

V deželnem zboru Goriskem je predlagal poslanec Payer v imenu dež. odbora, da se v deželi ustanovi kak dobrodelni zavod v praznino 50letnice vladanja cesarjevega.

In zopet jeden! V sedanjih dobi koalicije je postala navada, da pozivljajo razne odlične parlamentarce na odlična mesta v državni službi. Po čudni poti koalicije dopel je tudi naš profesor Šuklje na stopinjo dvornega svetnika. Namen tega postopanja je jasen: ta imenovanja sožneka odškodnina za izgubo, koju trpe koalirane stranke na svojih načelnih. Sedaj pride baje vrsta zopet na levičarje. Glasi se namreč, da pojde oddelni načelnik v ministerstvu za trgovino, vitez Obentraut, v pokoj ter da pride na njega mesto jeden izmed levičarskih odličnjakov. Imenujejo se: Menger, Russ, Hallvich. Jasno je, da ne more biti posebno prijetno uradnim krogom, ako prihajajo na najboljše mesta — neuradniki. Ali kaj hočemo: čudna so pota koalicije!

Iz Budimpešte javlja brzogov, da je bila predvečerašnjem v palači ministerskega predsednika konferencija, katere so se udeležili nekateri bivši ministri, razni odličnjaki liberalne stranke in grof Khuen-Hedervary. Položenje je še vedno nespremenjeno in traja kriza nadalje.

Poslanska zbornica Francoska je otvorila predvečerašnjem svoje novo zasedanje. Brisson je bil izvoljen vnovič predsednikom.

Različne vesti.

† **Dominik Sciolie**, c. kr. svetovalec pri višjem dež. sodišču v Trstu in državnega pravdnika namestnik, umrl je po kratki bolezn dne 8. t. m. 63 let star. Pokojnik bil je rodom iz Rovinja; bil je na glasu kot izborni govornik, izvrsten penalist, ki je umel jako spretno voditi porotne obravnave. Po-

— Dobro, jaz sem zadovoljen! — baha se Luzuj — jaz ostanem tu! Pa ni ta reč tu v sodu morda mahovo seme? Podobno je mahu popolnoma. —

Mesto odgovora vzame Numa s tremi prsti precejšnje smodnika iz sode ter ga potrese v Vlahovo gorečo lulo, da se v naglici vname in dvomijevca tako dobro obliže, da se od strahu zvrne vznak kakor snop. Osmojenih brk in obrvi ter očrnelega obraza, stal je sedaj pred tovarisi, koji ga zaničljivo zasmehujejo.

To ga pa še bolj razkači.

— Jaz ostanem tu, da, jaz! — kriči pobiraje s tal svojo pipo, katero mu je odnesel smodnik. In ko vsadi Dekurijo v smodnik sredi sode gorečo trsko, skloni se Vlah ter — prižge ob njej svojo zopet nabasano pipico.

Po tej šali zapuste sobo dve tretjini Vlahov.

(Dalje prih.)

slednji čas bil je član gremija deželnega in višjega deželnega sodišča tržaškega.

Imenovanja pri financ. Ces. kr. namestnik za Trst in Primorsko kot predsednik deželnega finančnega ravnateljstva imenoval je: carinarskega oficijala Alojzija Knolla višjim carinarskim oficijalom v Trstu; premijnika Kazimirja Chervicha in carinarskega asistenta Franja Zerbomija in Franja Torosa carinarskimi oficijali v Trstu; carinarskega vežbenika Rudolfa Dellamartina in Ivana Russa carinarskima asistentoma; računarskega oficijala Angela Beranka računarskim revidentom, blagajnika Ferdinanda Okla računarskim oficijalom (ostane v IX. pl. razr.); računarskega asistenta Ivana Peranoviča računarskim oficijalom; rač. vežbenika Karla Vergno rač. asistentom in rač. oficijala Nikolaja Costanza začasnim blagajnikom pri c. kr. deželni finančni blagajni v Trstu.

Za svetoivnisko podružnico sv. Cirila in Metoda, da ista postane pokroviteljica, daroval je Andrej Godina in družina v svoji hiši 120 stot. se željo, da bi leto 1895 rodilo boljši sad za slovenski narod, nego leto 1894.

Boj proti resničnim odnošajem. Opetovano smo že dokazovali in tudi dokazali, da ves boj italijanske gospode po Istri proti Slovanom ni drugega nego boj proti resničnim odnošajem, proti božji naravi sami. Hoteli bi, da je Istra italijanska pokrajina — faktično in po nasprotnikih samih povodom ljudskega štetja konstatovano razmerje govori proti tej njih zahtevi; hoteli bi, da so le oni in jedino oni predestinirani za gospodstvo — naši zakoni pravijo drugače; trdijo, da so le oni jedini kulturni živelj v deželi — nesnaga po raznih „mestih“ in pa poulična sodrga, pozabljena od Boga in ljudi, nam pravita drugače.

Bog je posadil naš rod na to zemljo istrsko, podelivši mu s tem pravico do te zemlje — oni bi hoteli utajiti to pravico! Božje zapovedi pravijo, da smo vsi ljudje na zemlji jednaki pred Bogom in ljudmi — oni zanikujejo to božjo zapoved, češ: mi smo vse, drugi nič.

Ves boj italijanske stranke istrske je torej boj proti resničnim odnošajem. Tak boj sveda ni lahak, v takem boju treba posezati tudi po najobupnejših sredstvih. In ital. stranka v svoji obupnosti res skače od jedne skrajnosti do druge: podobna je utapljajočemu, ki se lovi za vsako bilko, o kateri meni, da ga utegne rešiti.

Pred leti so sklenili v deželnem zboru zakon, s katerim so se zasnovali velike občine, to je: vsi ležeče okolo mest, priključili so k mestom, v nadi, da bodo mesta uplivala na vasi in da jih — poitalijančijo. Da so zmogla gospoda treznemu računjanju, vedeti bi bili morali že naprej, da delajo račune brez krčmarja. Ali oni so domišljavi in v svoji domišljavosti tudi slepi. Še le poznejši dogodki so jih pončili, da so računali slabo; prišlo je namreč narobe: naših vasij niso poitalijančili, pač pa so prodrli resnični odnošaji, tako, da so vasi dobile gospodstvo v roke nad dotičnimi mesti.

Mesto Pazinsko je najjasnejši vzgled v tem pogledu.

In gospoda skačejo od jedne skrajnosti do druge: poprej so zapisali velike občine na svojo zastavo, sedaj hočejo zopet kosati iste občine. V „Istri“ čitamo namreč, da hoče deželni odbor istrski predložiti deželnemu zboru zakonski načrt, po katerem najbise občina Pazinska razdelila na šest občin:

Tu imate torej očiten dokaz, da so gospoda sami prišli do spoznanja, da so gledé poitalijančenja Istre napravili fiasco se svojimi velikimi občinami! No zdaj hočejo povrniti se k malim občinam. Zastonj jim trud,

PODLISTEK.

18

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil Iv. Kurat.

— Jaz sem se skoraj pol ure boril se starim, bogatooblečenim plemenitašem . . .

In tako zlobudrajo eden za drugim. Vsak je bil prvi, vsak najsrčnejši, vsak je vedel povedati vsaj deset junaških svojih del. —

— Vsi ste se dobro držali; ali s tem, kar ste že izvršili, ne morete sedaj ničesar več dokazati. Vi morate še le zdaj dostati skušnjo, kdo izmed vas je najsrčnejši; vai naenkrat in pred mojimi očmi, zato, da ne bode mogel potem nobeden ugovarjati. —

— Ali, povej vendar, kako? — zakriči Luzuj nemirno, ker se je vedno bal, da mu jo misli Numa nagoditi.

— Tu, glejte — pristavi Dekurio po-

zastoj jim boj proti resničnim odnosom: kar je, ustvaril Bog ne zrušijo ljudje. Ali velike ali majhne občine, ljudje ostanejo vedno isti, in večina teh ljudi je naša — slovenska in hrvaška. Deželni zakoni ne morejo premeniti lica deželi, zato se ne bojimo ni najmanj napovedanega eksperimentiranja luške gospode: ne bojimo se, tem manj, ker ne verujemo, da dotični zakon kedar zadobi potrdilo Njegovga Velikanstva. Mi smo lahko mirni, ko vemo, da božja narava in resnični odnosi govore za nas!!

Za podčastnike ki stopijo iz vojske. Minister za deželno obrambo, fem. grof Welsersheimb, izdal je te dni tole naredbo: „Spodaj razumno s. c. in kr. vojnim ministerstvom dovoljuje ministerstvo za deželno obrambo, da se oni podčastniki, ki so že dobili certifikat za vojaško službo, državno ali drugo službo in ki izstopijo iz pretežne vojske, smatrajo še nadalje kot „stalno na dopustu stoječi“, jako prosijo za to ne glede nato, da-li so že doslužili popolnoma ali ne. S tem je takim podčastnikom mogoče, da zopet vstopijo v pretežno službo, kadar hočejo. Ministerstvo za deželno obrambo pa si pridržuje pravo, da dovoli med letom izstop iz vojske takim podčastnikom, ki imajo službeno premijo, ali pa jim zabrani izstopiti. Takim podčastnikom dovoljuje omenjeno ministerstvo izstopiti le v posamičnih, posebnega obzira vrednih slučajih.

Orožna vaja častnikov in kadetov. Od slej se bodo morali udeležiti rezervni častniki in kadeti orožnih vaj vsako 3. in 6. leto po dovršeni prezentni službi.

Veselični odsek trž. podpornega in bralnega društva vabi na plesni venček, katerega priredi v soboto, dne 12. t. m. v telovadnici „Tržaškega Sokola“ (ulica Farneto hšt. 352, nasproti hšt. 31.) Vstopnina za gospode 30 nč., za gospe 20 nč. Ples prične ob 8½ uri zvečer in traja do 3. ure zjutraj.

Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Čitatelji „Edinosti“ se gotovo še dobro spominjajo polemčnih dopisov minolega poletja. Odkriti bodi povedano, da nadučiteljsko mesto v vipavskem sv. Križu ni bilo toliko vredno, kolikor kokodakanja in strasti se je razlivalo po listih ter se na nedostojen način sumničilo zastrpnike v c. k. okrajnem šolskem svetu. Učiteljstvo sploh je bilo nezadovoljno s temi nazivi in pokloni. Vsak izkušeni, bodisi učitelj ali kdo drugi, uganil je takoj, da iz takega kvasa ne dobimo okusnega kolača. Ali more priti učiteljski stan do boljšega gnetnega stanja, ako ga kompromitujejo enaki dopisi pred svojimi zastopniki in pred svetom?!

Gotovo ne! Saj je stara stvar, da strasti ne dovedejo do zaželenega cilja. In dotični dopisnik bi lahko sam znal, da nikdo ne more ugoditi dvema nasprotujočima si načeloma. Zato bi nasvetoval dopisniku, da svoje pero porabi čemu drugemu. Spoštovanjem
Ipavski.

Voda za Trst. Iz Brkinov nam pišejo pod tem naslovom:

Tržaška komisija za napeljavno vodo v Trstu izdelovala je minolo poletje in minolo jesen načrte, kako bi se na sihorskimi mlakah pri Bibčevem mlinu napravili trije visoki jezovi, kateri naj bi zaprli vodi Padeška in Šmogorica, ki se stekati ravnotu. Tu bi bili torej „depoziti“ ali velika jezera, iz kojih bi se zajemala voda in odvajala v Trst.

To postopanje se vidi našemu ljudstvu jako čudno. Čemu vendar taki velikaški jezovi? Saj je gotovo, da ne bodo mogli zadržavati vode v tej peščeni zemlji, in naj jih utrđijo s cementom, kolikor hočejo! Kaj bodo koristili ti jezovi posebno v poletnem času, ko je po dva, tri mesece v teh potokih tako malo vode, da bi lahko izpila jedna krava. In še ta voda se popolnoma ugreje od pekočega solca, kajti: kar je ne porabijo Padeški in Šmogorski mlinarji, pa jo speljejo na travnike in njive. Mimo tega se kopljejo ljudje v tej vodi in se mečejo vanje razne nesnage, včasih celo cerkvena živinčeta. Kakova snaga bo to? More biti taka voda zdrava? In tudi v času trajajočega deževja in velicnih nalivov ne bi koristili ti jezovi. Takrat prinaša voda cele tramove in poplavlja razno nesnago ter je voda tako motna, da je ne učistijo celi kupi peska.

Umestneje bi bilo torej, da se voda napelje od izvirkov. Tu bi bilo vedno dovolj vode — čiste in zdrave. Kar se pa tiče od-

kupa mlinov, ne bi bilo toliko stroškov. Tam gori naj bi bil po jeden jez ob obeh vodah in od tam naj bi se napeljavale cevi.

Nam sicer ni toliko ležeče, ali namigniti smo hoteli, kako neumestni so načrti dotične komisije glede na potrebno snaznost vode. Snazna pa mora biti voda, ako hočemo, da bo zdrava. Na slavnem mestnem zboru in mestu samea je sedaj, da dobro prevdari, ako boče res dobiti zdrave vode z neprevelikimi stroški.

Razprava proti Ivanu Jajčiču, Franu Kravos-u in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Na to prišlo so na vrsto priče. Najprvi vstopi c. kr. policijski nadinspektor Göhl, kateri odgovarja na dotična prasanja blizo tako-le:

Doznan sem nekoliko dni prej, da se ima vršiti 12. novembra demonstracija Slovencev na velikem trgu in sicer bil sem na to opozorjen od italijanske strani. Radi tega ukrenil sem vse potrebno, da preprečim resnejše izgrede ter sem poslal kakih 20 straž na Veliki trg in v bližino, razun tega imel sem pripravljene za slučaj potrebe še druge straže. Pred svršetkom seje, okolo 8. ure zvečer, videl sem stati na velikem trgu Slovence v raztrešenih gručah: bilo je takih gruč 12—15 po 4 do 5 oseb. Ko je prišlo občinstvo z galerije, sklenile so se prej raztrešene gruče Slovencev v eno maso, katera je zastavila prostor pred vratmi magistratne palače tako, da oni, ki so prihajali z galerije, niso se mogli prosto gibati.

Dal sem toraj povelje dvakrat ali trikrat v italijanskem jeziku, naj se Slovenci razidejo ter sem tudi čul, da so nekatere straže ponavljale to povelje v slovenskem jeziku.

Italijane in one, ki so stali z njimi ob magistratu napotil sem proti Corsu, dočim sem Slovence napotil proti ljudskemu vrtu.

Nisem dal nikacega posebnega ukaza naj se aretira ta ali oni, pač pa sem dal stražam splošni ukaz, naj aretirajo vsacega, ki bi se protivil danemu povelju. Obtoženec nisem poznal nobenega, samo gledé Jajčiča, katerega vidim tukaj danes, se spominjam, da sem ga videl hoditi od gruče do gruče, kakor da bi jih nagovarjal k čemu.

Predsednik: Kaj so vpili Italijani?

Göhl: „Viva Trieste, fora i ščavi!“

Predsednik: A Slovenci, kaj so vpili?

Göhl: „Živela Avstrija, abbasso cikorija!“

Predsednik: So Italijani vpili močno?

Göhl: Ne, slišal sem samo kaka dva ali tri klice.

Predsednik: Kako pa Slovenci?

Göhl: Slovenci so vpili na vso moč.

Predsednik: Kdo je prej začel vpiti?

Göhl: Mislim skoraj, da so Slovenci začeli.

Predsednik: Ste-li slišali peti Italijane pesem: „nella patria di Rossetti“?

Göhl: Nisem slišal tega, ker sem bil daleč od Italijanov, kateri so odhajali po Corsu. Slišal sem le vpitje, ki mi je prihajalo na ušesa od Corsa, dočim sem jaz še stal na velikem trgu. Še-le pozneje sem prišel na Corso ter dal povelje, da se ne sme peti in vpiti.

Predsednik: Je bilo povelje dovolj glasno, da so je morali slišati vsi?

Göhl: Da, vpil sem na ves glas.

Predsednik: Govorite-li slovenski?

Göhl: Razumem pač, ali ne znam govoriti popolnoma.

Predsednik: Bi-li mogli imenovati koga, ki je Vaše povelje ponavljal v slovenskem jeziku?

Göhl: Skoraj vse straže, ki znajo slovensko, so ponavljale ukaz v slovenskem jeziku; za gotovo pa vem, da je straža Rogelj ponovila ukaz v slovenskem jeziku.

Branitelj dr. Gregorin: Vi, gospod nadinspektor, ste priznali, da niste dali sam ukaza v slovenskem, nego le v italijanskem jeziku. Dovolite mi prasanje, zakaj niste smatrali za shodno, izdati ukaz tudi v slovenskem jeziku?

Göhl: Nisem dal ukaza v slovenskem jeziku, ker je službeni jezik policije italijanski.

Branitelj dr. Gregorin: Po mojem mnenju ne gre v enacih slučajih za

službeni jezik, nego v prvi vrsti za to, da se napravi mir in red z najpripravnejšimi sredstvi. Ne mislite-li, da bi bilo dobro vplivalo na razburjene duhove Slovencev ter jih pomirilo, ako bi bil Vi izdal povelje tudi v slovenskem jeziku?

Göhl: Mislim, da ne. Sploh pa so razumeli Slovenci italijanski ukaz ravno tako dobro kakor jaz.

Jajčič: Ni res, da so od italijanske strani vpile 2 ali 3 osebe, „fora i ščavi“, vpila je to vsa masa pred magistratom in ni res, da so Slovenci prej začeli vpiti.

Kravos: Od italijanske strani zagrmelo je najmanj iz sto gil „fora i ščavi“, a mogoče, da gosp. nadinspektor ni tega razločil, ker sem ga videl v istem trenutku na koncu Velikega trga proti Corsu.

Predsednik: Da, da, tako je stvar razumljiva. (Dalje prih.)

Nesreča na železnici. Iz Budimpešte pišejo dne 4. t. m.: Danes kidali so delavci sneg v ozkem zaseku železniške proge blizo postaje Belejte. V tem pripuha lokomotiva, pred katero je bil uprežen pljug za odstranjevanje snega. Strojevodja ni mogel več ustaviti lokomotive, ko je zagledal delavce na progi, prestrašeni nesrečniki pa iz zaseka niso mogli ubežati ne na levo ne na desno. Pljug je potlačil sedmero njih; pet jih je obležalo takoj mrtvih, dva sta grozno zmrvena, toda še živa.

Roparski umor na Dunaju. Na Dunajsko prebivalstvo napravil je globok utis roparski umor, katerega žrtva je 52letna Josipina Lederer. Morilec prisvojil si je 10 gld. (l) v gotovem denarju, par uhanov, zlato zapono in nekoliko perila. Zaprl so nekega moža, ki je dalje časa živel ukupno z Lederjevo, kajti na sumu je, da je umoril nesrečnico iz sebičnosti. Isti je nezakonski sin nekega služabnika družbe „Wiener Bank Verein.“

Sodnijsko. Predvčerajšnjem vršila se je pred tukajšnjim sodiščem razprava proti javnim postreščekom: 47letnemu Frideriku Viscovichu, 28letnemu Vincencu Calentano in 34letnemu Henrikcu Brancovichu, obtoženim prestopka proti varnosti življenja. Naši čitatelji se morda še spominjajo na nesrečo, ki se je pripetila dne 1. junija min. leta v ulici Ss. Martiri. Omenjeni trije postreščeki vozili so niz klanec voz, težko obložen s pohištvom. Na klanec niso mogli več pridržati voza, zato je Brancovich, ki je vodil oje, zavil isto proti poslopju dež. sodišča, da bi trčil voz ob zid in se ustavil. V istem trenutku šli so otroci iz šole in 12letna Marija Osbel, hči vratarja hiše št. 17 v ulici Ss. Martiri, ni se mogla pravočasno izogniti vozu. Silna teža pritislila je otroka ob zid in mu strla trup. Dekle je umrlo po nekaj urah. Na tej nesreči bila je uredeljena obtožba. Brancovicha je sodišče rešila obtožbe, ker je bil pri ojesu, torej ni imel opraviti z zaviro, ostala dva pa je spoznalo krivima v smislu obtožbe in obsodilo vsakega na 3 mesece zapora.

Besna vlačuga. Predvčerajšnjem stala je pred tukajšnjim okr. sodiščem 22letna Marija Cigoj iz Črnice pri Buzetu, obtožena prepovedane vrnitve. Sodnik g. Rismondo obsodil jo je na 3 tedne strogega zapora. Ko je stražar hotel odpeljati obsojeno v zapor, pričela je ista kričati na vse grlo, valjala se po tleh in se sploh vedla kakor besna. Hkratu planila je po koncu in skočila k odprtemu oknu, hoteča vreči se na dvorišče. Štirje stražarji so imeli dokaj opraviti, da so ukrotili besno žensko, jo spravili v voz in odvedli v zapor.

Ugrizel ga je konj. Predvčerajšnjem zjutraj je 43letni voznik Ivan Smrdú, stanujoč v ulici Torento hšt. 32, gladil svojega konja. Nehvaležna žival ga je pošteno ugrizla v desno roko. Smrdú je pohitel na zdravniško postajo, kjer so mu izprali in izžgali rane.

Policijsko. 31letni težak Giovanni P. iz Verone popival je predvčerajšnjem v neki gostilni v ulici Sette Fontane. Ker mož ni imel denarja, krmar pa tudi ni maral napisati dolg „na kredo“ nepoznanemu gostu, vzeli so veseljaka stražarji s seboj. — 16letna brezposelna služabnica Eliza Uzicio iz Buj prenočila je po noči pri kuharici Kateřini Fritz, stanujoči v ulici del Solitario hšt. 3. V zahvalo na prenočišču ukradla je Fritzovi 6 gl. v gotovem denarju in nekoliko perila ter odnesla pete. Predvčerajšnjem je srečala vratarica omenjene hiše to nehva-

ležno ptičico in jo pokazala stražarju, kateri je mlado tatlico odvel v zapor.

Koledar. Danes (10.): Pavel, puščavnik; Agaton, papež. — Jutri (11.): Higin, papež, muč.; Pavlin, škof. — Polna luna. — Solnce izide ob 7. uri 45 min., zatoní ob uri 31 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 3-5 stop., ob 2 pop. 5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Pariz 9. Italijanski poslanik baron Resamann odpotoval je včeraj zvečer iz Pariza.

London 8. Ker se je na jezeru v Blackburnu udrla ledena skorja, pogreznilo se je v vodo kakih 60 oseb, največ otrok. Toda rešili so vseh, razun jedne ženske.

Bilbao (glavno mesto pokrajine z enakim imenom v severni Španjski) 8. Na brzojavni postaji Sestao dogodil se je napad z dinamitom. Škoda je znatna. Življenja ni izgubil nikdo.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.67-6.68
Pšenica za jesen 1895 7.- do 7.01 Oroz za spomlad 6.93-6.04 Ht nova 5.25-5.35. Koruza stara 5.50 do 5.70. Nova za maj-juni 6.27-6.28.
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.85-6.70, od 79 kil. f. 6.70-6.75, od 80 kil. f. 6.75-6.80, od 81 kil. f. 6.80-6.85, od 82 kil. f. 6.85-6.90.
Jeleni 6.21-8.10; prosa 6.00-6.60.
Pšenica: Srednje ponudba. Popraskanje mlačno
Trg jako stalen. Prolalo se je 24.000met stot. Vreme: milo.

Praga. Noradničani sladkor za januar f. 11.25, februar f. 11.32, mare 11.45, maj 11.70. vedno boljše.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trstu in s carino vred, odposiljatelj precej f. 27.75-28 Jan. mare f. 27.75-28. — Concessé za januar-mare 28-75 —. Četvrti za januar 29-50. V glavah (sodih) za januar 29-50

Berlin. Kava Santos good average za januar 88.50, za mare 88.25 boljše.

Hamburg. Santos good average za januar 71.75, maj 71.50, september 70.25, stalno.

Dunajska borza 9. januarja 1895			
	danes	včeraj	
Državni dolg v papirju	100.55	100.55	
„ „ v seobru	100.75	100.55	
Avstrijska renta v zlatu	125.30	125.25	
„ „ v kronah	99 —	100.25	
Kreditne akcije	418.75	411.75	
London 10 let.	124. —	124.10	
Napoleoni	9.86	9.87	
100 mark	60.75	60.80	
100 italj. lir	46.25	46.22	

Poziv

na dogovor, gledé ustanovitve novega pevskega društva z sedežem v Trstu.

Vabijo se prav ljude vsi p. n. stovatelji krasne slovenske pesmi k skupnemu pogovoru, ki se bo vršil dne 13. januarja t. l. v krčmi gosp. Kravosa, v ulici Valdirivo št. 19, točno ob 2. popoldne.

Obilne udeležitve nadejajo se podpisanci:

Kolb Josip, Volčič Vekoslav, Pirc Josip.

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Pračkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitario št. 12
toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavška, Pravača in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 litr in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskledljiva s točalnimi, toplimi in mrazimi jedili.
Priporočila so rojakom v Trstu in z deželo.
Toči vino tudi družinam 4 novč ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

SPRETNE OSEBE,
katere hočejo svoj prost čas izkoristiti z dobičkom zasluživši si solidnim zastopanjem
5-10 goldinarjev
na dan, naj dopsiljeje svojenaslove na „Mercantil-Bureau, Zwittau. Moravska“.

Assicurazioni generali
v Trstu
(društvo je ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1894. f. 51,990.003.37
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 29,399.787.60
Glavica za zavarovanje 21. venja do 31. decembra 1893 f. 162,807.927.73
Plačana povračila:
a) v letu 1893 f. 9,302.328.93
b) od začetka društva do 31. decembra 1893 f. 62,401.706.51
Letni račun, izkaz dosežaj plačanih odškodnjav, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se daje v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 lastnej hiši. 12-12